

Dokument nr. 8:71

(2006-2007)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Odd Einar Dørum og Gunnar Kvasheim

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Odd Einar Dørum og Gunnar Kvasheim om økt forskningsinnsats ved Zeppelin-observatoriet i Ny-Ålesund

Til Stortinget

BAKGRUNN

Luftobservatoriet på toppen av Zeppelin-fjellet i Ny-Ålesund er en av jordens viktigste målestasjoner for overvåking av atmosfærens bakgrunnsnivå av klimagasser og miljøgifter. Ettersom innholdet av forurensninger i luften her kan måles uten å ta høyde for bakgrunnsforurensning, anses observatoriet internasjonalt som en av jordens viktigste "lytteposter" for overvåking av miljø- og klimaendringer. Samtidig legges det vekt på at forurensningene fra aktivitet rundt observatoriet holdes på et minimum. Beliggenheten gjør at Ny-Ålesund er i en særstilling som utgangspunkt for forskning og miljøovervåking i nordområdene.

Observatoriet gir derfor Norge unike muligheter til å bidra til global klimaforskning og miljøovervåking i nordområdene, og kan gi oss viktig kunnskap om jordens miljøtilstand som kan komme en hel verden til gode. Mangel på bevilgning gjør imidlertid at denne forskningen stadig mer kommer på defensiven internasjonalt. Observatoriets fulle potensial utnyttes heller ikke.

Forskning på miljø- og klimaforandringer er et globalt puslespill som bygger på data av særdeles høy kvalitet. Siden oppstart i 1989 har måleseriene

fra Zeppelin-observatoriet vært et viktig norsk bidrag til dette internasjonale samarbeidet. På global basis er det kun en håndfull observatorier, inkludert Zeppelin-observatoriet, som leverer internasjonalt aksepterte data om klimagasser.

Norsk institutt for luftforskning (NILU) har det vitenskapelige ansvaret for Norges forskningsaktiviteter på Zeppelin-observatoriet. Selve den tekniske driften av stasjonen dekkes over Miljøverndepartementets budsjett.

Forslagsstillerne vil peke på at dagens bevilgninger ikke gir rom til å utnytte det unike forskningspotensialet som observatoriet besitter. Samtidig vil observatoriet ved en oppgradering gi ytterligere viktige måledata. Forskningen har i den senere tid ligget på et kapasitetsminimum. Investering i infrastruktur og tilretteleggelse for forskningsaktivitet i Ny-Ålesund har vært betraktelig de siste årene, men likevel er antallet norske forskerdøgn redusert med ca. 35 prosent siden 2003. Forslagsstillerne vil derfor foreslå å oppgradere og å styrke forskningsinnsatsen i tilknytning til Zeppelin-observatoriet.

NILU har i de siste to årene bidratt med to mill. kroner i egenfinansiering for å opprettholde viktige forskningsaktiviteter. En opptrapping av bevilgningene til forskning på klima- og miljøendringer vil styrke Zeppelin-observatoriet som en globalt viktig forskningsplattform, og dermed Norges posisjon internasjonalt. En opptrapping av forskningsaktivitetene på Zeppelin-observatoriet vil muliggjøre målinger av flere viktige klimagasser og miljøgifter. En oppgradering vil muliggjøre ytterligere målinger. En slik satsing bør sees i sammenheng med satsingen på det internasjonale polaråret.

FORSLAG

Forslagsstillerne vil på denne bakgrunn fremme følgende

Ålesund og sørge for at observatoriet snarest mulig bevilges midler, slik at potensialet ved laboratoriet fullt ut kan utnyttes.

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for en oppgradering av laboratoriet på Zeppelin-fjellet i Ny-

23. april 2007